

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) [www. economy.nayka.com.ua](http://www.economy.nayka.com.ua) | № 2, 2021 | 25.02.2021 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2021.2.92](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.2.92)

УДК: 005.95: 338.4: 658

*С. М. Савченко,
к. е. н., доцент кафедри міжнародної економіки,
Національний технічний університет України «КПІ імені Ігоря Сікорського»
ORCID ID: 0000-0003-0340-1232*

*В. Г. Нікітін,
магістрант кафедри менеджменту та інновацій,
Міжнародний університет фінансів
ORCID ID: 0000-0003-2290-867X*

СУТНІСТЬ ТА ПРИНЦИПИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*S. Savchenko
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of International Economics,
National Technical University of Ukraine "KPI named after Igor Sikorsky", Kyiv
V. Nikitin*

*Master's degree of the Department of Management and Innovation,
International University of Finance*

OPPORTUNITIES AND FUNDAMENTAL STRATEGIC MANAGEMENT OF THE PRODUCTION ENTERPRISE EFFICIENCY

В рамках даної наукової статті здійснюється розкриття теоретико-методологічної сутності стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства. Розкривається теоретико-методологічний апарат та інформаційна база дослідження відповідно до наукових праць вітчизняних вчених-економістів. Формується ключова мета наукового дослідження.

Аналізуються ключові принципи та групи принципів стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства. Здійснюється базове розкриття сутності ключових принципів стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства.

Здійснюється аналіз розподілу принципів формування системи стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства за її складовими частинами. Аналізується відповідність принципів формування системи стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства стадіям розвитку підприємства.

Розкривається процес стратегічного управління ефективністю діяльності господарюючого суб'єкта в сучасних умовах розвитку національної економіки держави. Зокрема виділяється шість наступних стадій процесу стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства: планування процесу розробки стратегії підприємства, стратегічний аналіз, розробка набору базових стратегій, узгодження змісту окремих стратегій та їх коригування, імплементація стратегій, контроль за реалізацією стратегій. Здійснюється розкриття сутності ключових стадій процесу стратегічного управління ефективністю діяльності господарюючого суб'єкта в сучасних умовах розвитку національної економіки держави.

Здійснюється порівняльна характеристика застосування принципів стратегічного управління ефективністю діяльності зарубіжних та вітчизняних підприємств за формулюванням, змістом та розробкою стратегії, часовим горизонтом управлінських рішень, стратегічним набором та розробкою принципів управління. Розкриваються ключові фактори, що здійснюють негативний вплив на перспективи розвитку системи стратегічного управління ефективністю діяльності вітчизняних підприємств та формують існуючі відмінності в системі застосування принципів стратегічного управління ефективністю діяльності зарубіжних та вітчизняних підприємств. Формуються кінцеві висновки відповідно до проведеного дослідження.

For the purposes of this scientific article, author revealed the theoretical and methodological essence of strategic management of the enterprise efficiency. On the same time the theoretical and methodological apparatus and information base of the research are being revealed in accordance with the indigenous economists' scientific works. The key purpose of scientific research is formed.

Throughout the article the key principles and groups of principles of strategic management of enterprise efficiency are being analyzed, as well as the basic disclosure of the key principles essence of strategic management of the enterprise efficiency is carried out.

The analysis of the distribution of the strategic management system formation principles of the enterprise efficiency on its constituent parts is carried out, along with the correspondence analysis of the strategic management system formation principles of the enterprise efficiency to the stages of enterprise development.

The process and the essence of the key stages of the economic entity strategic management in the modern conditions of the state national economic development are revealed. In particular, there are six stages of the enterprise efficiency strategic management process: planning the process of developing enterprise strategy, strategic analysis, development of a basic strategies set, coordination of individual strategies and their adjustment, implementation of strategies, control over strategy implementation.

In this article was carried out the comparative characteristic of strategic management principles application of the foreign and domestic enterprises efficiency of the formulation, content and development of strategy, time horizon of management decisions, strategic set and development of management principles. As a result, here were presented the key factors that have a negative impact on the prospects of strategic management system development of the domestic enterprises' efficiency, which form the existing differences in the system of strategic management principles application of foreign and domestic enterprises. Final conclusions are formed in accordance with the study.

Ключові слова: *стратегічне управління; стратегічне управління підприємством; ефективність підприємства; принципи стратегічного управління.*

Key words: *strategic management; strategic management of the enterprise; enterprise efficiency; fundamental strategic management.*

Постановка проблеми. Вітчизняні підприємства характеризуються низьким рівнем конкурентних переваг та коротким періодом життєвого циклу, що пояснюється нестабільністю економічної ситуації в державі з одного боку та низьким рівнем ефективності стратегічного управління підприємством з іншого боку. Необхідність аналізу ключових принципів стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства в сучасних умовах розвитку національної економіки задля забезпечення відповідного рівня конкурентних переваг підприємства й обумовлює актуальність тематики даного наукового дослідження.

Аналіз останніх джерел і публікацій. Питання стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства присвячена значна кількість наукових праць вітчизняних вчених-економістів. Питання теоретико-методологічної сутності стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства в свої наукових працях розглядали такі вчені як: Вергал К.Ю. [1], Ілляшенко Н.С. [5], Касич А.О. [6], Легомінова С.В. [8], Падерін І.Д. [9], Полякова Я.О. [11], Попрозман О.І. [12].

Принципи, підходи та структурні елементи стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства в свої наукових працях розглядали такі вчені як: Гладинець Н.І. [2], Гужавіна І.В. [3], Доценко І.О. [4], Кузнецова І. [7], Польова Н.М. [10], Сорока А.М. [13], Харченко В. [14].

Формулювання цілей статті. Метою даної наукової статті є дослідження ключових принципів стратегічного управління ефективністю діяльності господарюючих суб'єктів в сучасних умовах розвитку вітчизняної економіки.

Виклад основного матеріалу. Успішність та швидкість вирішення завдання становлення ринкових відносин в Україні визначальною мірою залежать від ефективності управлінської діяльності, що зумовлює необхідність докорінного оновлення усіх підсистем операційного менеджменту відповідно до вимог ринкової економіки [13]. Успішність функціонування підприємства в сучасних реаліях залежить від забезпечення необхідною і вичерпною інформаційною підтримкою процесу стратегічного управління [7].

Стратегічний менеджмент як порівняно новий для вітчизняних підприємств підхід стикається з нерозумінням управліннями природи такого управління, невмінням адаптувати систему стратегічного управління під особливості кожного суб'єкта господарювання, незнанням інструментів аналізу та оцінювання стратегічних рішень [1].

Стратегічне управління підприємством це узгоджена сукупність рішень, що роблять визначальний вплив на діяльність підприємства і мають довгострокові наслідки [3].

В контексті предметного розкриття проблематики даної статті проаналізуємо сутнісну характеристику ключових груп принципів стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства (табл. 1).

Таблиця 1.
Сутнісна характеристика ключових груп принципів стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства [14]

Групи	Основні принципи	Зміст принципу
1. Принцип системності	Системність	Системою є об'єкти, явища, процеси світу
	Ізоморфізм	Відповідність структури однієї системи структурі іншої системи
	Цілісність властивостей систем и, структурність, взаємозалежність структури й середовища, ієрархічність, множинність опису системи	
	Принцип кінцевої мети	У системі все підпорядковується головній меті
	Рухливість	Зміна параметрів елементів систем и під впливом зовнішнього оточення і зі зміною ресурсного забезпечення
	Адаптивність	Спроможність змінювати свою структуру й механізм функціонування відповідно до нових цілей під впливом зовнішнього середовища
2. Принципи розвитку	Інформаційна забезпеченість інформації	Забезпечення своєчасної і релевантної інформації, наявність адекватних методів і моделей обробки інформації
	Принцип багатьох рівнів	Управління на одному рівні відображається на активності на інших рівнях
	Ефективність прийняття рішень	Критерій оптимальності управлінського рішення – показник ефективності рішення
	Комплексність	Полягає у всеосяжності залучення до механізму управління розвитком усіх елементів підприємства
	Взаємозв'язок та взаємообумовленість	Функціонування окремого елемента спричиняє особливості дії іншого
	Принцип гнучкості	Швидка адаптація до змін умов функціонування
	Принцип сумісності	Гармонійна взаємодія елементів управління сталим розвитком
	Принцип комплексності	Комплексна розробка напрямів реформування й розвитку за строками и, виконавцями, ресурсами
Принципи ефективності, результативності	Фінансова забезпеченість й окупність стратегії розвитку підприємства	
3. Принцип управління	Принцип повноважень	Делегування повноважень кожному працівнику, відповідальність за повноваження
	Принцип дисципліни	Дисципліна передбачає виконання умов угоди між робітниками і керівництвом, застосування санкцій до порушників дисципліни
	Принцип керівництва	Об'єднання дій з однаковою метою в групі, робота з а єдиним планом
	Науковість	Аналіз суперечливих концепцій і поглядів щодо вибору варіанта рішення, що приймається
	Системність в управлінні	Оцінка структури як системи, що складається із безлічі елементів
	Принцип відкритості	Можливість унесення змін
	Принцип деталізації	Докладний розгляд системних компонент менеджмент у для зняття протиріч і проблем розвитку менеджменту
	Принцип гнучкості	Усунення інерційності в системі управління, урахування змін середовища

Відповідно до вищенаведеної таблиці можна визначити, що на сьогоденному етапі наукової думки, існує широко диференційована система принципів стратегічного управління ефективністю діяльності господарюючого суб'єкта.

Дані принципи можна структурувати по трьох ключових групах:

- принципи системності;
- принципи розвитку;
- принципи управління.

Значна диференційованість принципів стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства обумовлена стрімкими еволюційними перетвореннями в структурі механізмів управління та розвитку сучасних підприємств. Дані особливості обумовлюють розширенням числа принципів стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства в потенційній перспективі.

Формування концептуальної моделі стратегії підприємства, визначення її базових елементів у своєму розвитку проходить багато еволюційних стадій. Трактуючи поняття стратегії трансформується від суб'єктивного уявлення стратега – керівника підприємства до процесу навчання, забезпечення влади й перспективи досягнення стабільної конкурентної позиції у довгостроковій перспективі на основі участі у цьому процесі всього колективу підприємства. Такий еволюційний розвиток основ стратегічного управління обумовлює різні комбінації визначальних структурних компонентів стратегії підприємства [11].

В контексті предметного розкриття тематики даного наукового дослідження здійснимо розкриття та аналіз розподілу принципів формування системи стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства за її складовими частинами.

Для чого скористаємося нижченаведеною структурною схемою (рис. 1) на якій наочним чином відображена системність даних структурних елементів.

Рис. 1. Розподіл принципів формування системи стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства за її складовими частинами [14]

Як можна побачити із вищенаведеної схеми стадії розвитку підприємства, корелюють із відповідними управлінськими діями в системі стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства та принципами даних процесів.

Так на стадії формування цілей стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства ключовими принципами виступають: принцип відповідності та принцип динамізму. Фактично це свідчить про необхідність розробки системи стратегічного управління підприємством у відповідності до наявних ресурсів господарюючого суб'єкта та динаміки розвитку галузі (зовнішнього середовища).

В то й же час процес управління стратегічним розвитком підприємства ґрунтується на принципі гнучкості, принципі комплексності та принципі оптимальності. Це дає змогу визначити, що процес управління стратегічним розвитком підприємства повинен враховувати усі напрями розвитку та впроваджуватися системно та цілеспрямовано.

На стадії досягнення цілей стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства задіяні такі принципи як принцип ефективності, та принцип результативності. Процес стратегічного управління підприємством завжди включає необхідність покращення економічних и фінансових результатів діяльності господарюючого суб'єкта.

Проаналізуємо відповідність принципів формування системи стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства стадіям розвитку підприємства (рис. 2).

Рис. 2. Відповідність принципів формування системи стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства стадіям розвитку підприємства [14]

Вищенаведена схема відповідності принципів формування системи стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства стадіям розвитку підприємства в певній мірі дає змогу систематизувати ключові принципи даного процесу відповідно до ключових складових даного процесу. В то же час слід відзначити, що принцип можуть повторюватись/дублюватись на різних стадіях життєвого циклу підприємства й відповідно на різних стадіях процесу стратегічного управління.

На нашу думку ключовими принципами процесу стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства є такі принципи як: принцип відповідності, принцип контролю, принцип комплексності й принцип ефективності. Тому що значна кількість господарюючих суб'єктів має обмежені можливості щодо диференціації циклу та інструментів стратегічного управління.

Концептуальні засади стратегічного управління ефективністю діяльності господарюючого суб'єкта повинні ґрунтуватись з урахуванням характерних рис розвитку конкурентного середовища, непередбаченості майбутнього, обумовленого стрімким розвитком подій, з використанням інноваційних інструментів дослідження зовнішнього середовища та формування адекватної відповіді з боку підприємства як адаптивного реагування на зміни.

Необхідно розуміти, що процес стратегічного управління ефективністю діяльності господарюючого суб'єкта в сучасних умовах розвитку національної економіки держави є складною і взаємопов'язаною системою елементів даного процесу.

В контексті предметного розкриття тематики даної наукової статті здійснимо аналіз процесу стратегічного управління ефективністю діяльності господарюючого суб'єкта в сучасних умовах розвитку національної економіки держави. Для чого скористаємося нижченаведеною структурною схемою (рис. 3) на якій наочним чином відображена системність даних структурних елементів.

Рис. 3. Процес стратегічного управління ефективністю діяльності господарюючого суб'єкта в сучасних умовах розвитку національної економіки держави [6]

Процес стратегічного управління ефективністю діяльності господарюючого суб'єкта в сучасних умовах розвитку національної економіки держави відповідно до вищенаведеної схеми складається з наступних елементів:

1. Планування процесу розробки стратегії підприємства. Даний етап передбачає визначення ключових орієнтирів (цілей) розвитку підприємства в довгостроковій перспективі відповідно до очікувань ключових стейкхолдерів підприємства.

2. Стратегічний аналіз. На наступному етапі відбувається аналіз можливостей та потенціалу підприємства, а також аналізується, як внутрішнє так і зовнішнє середовище функціонування суб'єкта підприємницької діяльності.

3. Розробка набору базових стратегій. Даний етап передбачає комплексну розробку стратегічного розвитку підприємства, що базується на окремих стратегіях відповідно до ключових напрямів розвитку підприємства, та доцільність їх реалізації.

4. Узгодження змісту окремих стратегій та їх коригування. В рамках даного етапу відбувається відбір найбільш ефективних стратегій забезпечуючи відповідний рівень стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства, після чого здійснюється узгодження структури даних стратегій в загальній системі стратегічного розвитку.

5. Імплементация стратегій. Далі здійснюється безпосереднє впровадження розроблених стратегій, в систему стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства в рамках принципів комплексності, доцільності та відповідності.

6. Контроль за реалізацією стратегій. Даний етап передбачає здійснення структурного та системного контролю відповідно ефективності впроваджених стратегій на всіх рівнях життєвого циклу підприємства зокрема, так в системі стратегічного розвитку підприємства зокрема.

Слід також відзначити, що зарубіжні підприємства мають значні переваги стосовно досвіду та можливостей розробки та реалізації стратегій стратегічного управління ефективністю діяльності господарюючого суб'єкта відносно вітчизняних підприємств.

Здійснено порівняльну характеристику застосування принципів стратегічного управління ефективністю діяльності зарубіжних та вітчизняних підприємств (табл. 2).

Таблиця 2.
Порівняльна характеристика застосування принципів стратегічного управління ефективністю діяльності зарубіжних та вітчизняних підприємств [6]

Критерій	Зарубіжні підприємства	Вітчизняні підприємства
Формулювання стратегій	Є звичайною практикою	Розробляється переважно у вигляді місії та далеко не на всіх підприємствах
Зміст стратегій	Стратегії спрямовані в майбутнє	У стратегії відображаються шляхи вирішення проблем
Розробка стратегії	Комплексний процес, який має втілення у стратегічних документах	Носить формальний характер і передбачає формулювання загальних напрямів розвитку без конкретизації показників розвитку
Часовий горизонт управлінських рішень	Носять довгостроковий характер	Мають середньострокові горизонти реалізації
Стратегічний набір	Перелік стратегій постійно розширюється та ускладнюється відповідно до функціональних сфер, брендів, ринків збуту	Розробляється загальна стратегія, яка містить декілька узагальнених показників
Розробка принципів управління	Розробляються базові керівні принципи, які й формують філософію підприємства	Зберігаються адміністративні принципи управління

Як можна побачити із вищенаведеної таблиці зарубіжні підприємства мають істотні відмінності від вітчизняних підприємств в рамках застосування принципів стратегічного управління ефективністю діяльності, що в свою чергу забезпечує іноземним підприємствам відповідний рівень конкурентних переваг.

Дана диференційованість підходів відносно застосування принципів стратегічного управління ефективністю діяльності зарубіжних та вітчизняних підприємств обумовлюється наступними факторами:

- відносною обмеженістю вітчизняних підприємств у фінансових ресурсах;
- недостатнім рівнем застосування стратегічного менеджменту на вітчизняних підприємствах;
- обмеженістю кваліфікованих кадрів у сфері розробки стратегічних та антикризових систем управління у вітчизняній економіці;
- нестабільність розвитку вітчизняної економіки негативним чином впливає на ефективність планування та розробки стратегій на довгострокову перспективу;
- високий рівень впливу на розвиток підприємства здійснюють власники (акціонери) в то й же час вплив інших стейкхолдерів (робітники, споживачі) мінімальний;
- короткий строк проектів вітчизняних підприємств впливає на відсутність потреби у розробці довгострокових стратегій управління ефективністю підприємства;
- коливання курсу національної валюти відносно ключових валют світу;
- недостатній рівень інтеграції малих та середніх підприємств України в світову економічну систему.

Дані фактори в значній мірі формують існуючі відмінності в системі застосування принципів стратегічного управління ефективністю діяльності зарубіжних та вітчизняних підприємств.

Висновки. Як підсумок даного наукового дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Стратегічне управління ефективністю діяльності підприємства являє собою складну систему взаємопов'язаних структурних елементів в рамках стратегічного планування та реалізації механізмів направлених на підвищення рівня фінансово-економічної ефективності (результативності) діяльності підприємства.

2. Спрощена система даного процесу складається з трьох ключових стадій: розробка стратегії розвитку підприємства, реалізації стратегії розвитку підприємства в довгостроковій перспективі, оцінка ефективності (результативності) реалізованої стратегії.

3. В процесі стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства виділяють значну кількість принципів, що впливають на дану системність. Серед ключових принципів даного процесу слід відмітити такі принципи як: принцип відповідності, принцип контролю, принцип комплексності й принцип ефективності.

4. На сьогоднішній день існують значні відмінності, щодо застосування принципів стратегічного управління ефективністю діяльності зарубіжних та вітчизняних підприємств. Дані відмінності в значній мірі викликані такими факторами, як нестабільність економіки України та обмеженість людських (управлінських) й фінансових ресурсів в контексті стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства.

Список літератури.

1. Теоретичні аспекти стратегічного управління підприємством в умовах інтеграції [Електронний ресурс] / К. Ю. Вергал // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки. – 2018. – № 3. – С. 33-40. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpushk_2018_3_6

2. Гладинець Н.І. Роль інноваційної складової системи стратегічного управління підприємством туристичного бізнесу [Електронний ресурс] / Н. І. Гладинець // Формування ринкових відносин в Україні. - 2018. – № 10. – С. 48-53. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2018_10_9

3. Гужавіна І.В. Фінансова стратегія та її роль в системі управління підприємством [Електронний ресурс] / І. В. Гужавіна//Економіка. Менеджмент. Бізнес. – 2019. – № 4. – С. 85-91. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/есмебі_2019_4_14

4. Доценко І.О. Стратегія управління фінансовими ризиками підприємства в процесі формування його фінансової безпеки [Електронний ресурс] / І. О. Доценко // Modern economics. – 2020. – № 20. – С. 73-78. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2020_20_14

5. Ілляшенко Н.С. Формування «системної карти» стратегічного управління розвитком підприємства [Електронний ресурс] / Н. С. Ілляшенко, Ю. С. Шипуліна, Ю. М. Мельник // Актуальні проблеми економіки. – 2017. – № 1. – С. 119-128. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2017_1_14

6. Касич А.О. Втілення концепції стратегічного управління в практику вітчизняних підприємств [Електронний ресурс] / А. О. Касич // Бізнес Інформ. – 2014. – № 11. – С. 290-294. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2014_11_51

7. Кузнецова І. Формалізація процедури оцінювання фінансової стійкості, як стадії процесу стратегічного управління підприємством [Електронний ресурс] / І. Кузнецова, О. Балабаш // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. – 2017. – № 5. – С. 84-94. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2017_5_9

8. Легомінова С.В. Концептуальні засади стратегічного управління конкурентними перевагами підприємств [Електронний ресурс] / С.В. Легомінова // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – 2017. – №18. – С. 250-255. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/18-2017/48.pdf>

9. Падерін І.Д. Стратегічне управління на підприємствах малого та середнього бізнесу [Електронний ресурс] / І. Д. Падерін, Ю. Г. Горященко, Є. Е. Новак // Економічний вісник Донбасу. – 2017. - № 2. – С. 163-167. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvd_2017_2_22

10. Польова Н.М. Підходи до стратегічного управління машинобудівними підприємствами [Електронний ресурс] / Н. М. Польова // Вісник Черкаського університету. Серія : Економічні науки. – 2016. – Вип. 1. – С. 99-104. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuE_2016_1_16

11. Полякова Я.О. Логіко-семантична основа формування базових компонентів стратегії підприємства [Електронний ресурс] / Я. О. Полякова // Проблеми економіки. – 2016. – № 4. – С. 151-156. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2016_4_21

12. Попрозман О.І. Стратегія діяльності підприємства в умовах монополізації ринку [Електронний ресурс] / О. І. Попрозман // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 1. – С. 61-66. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2020_1_11

13. Сорока А.М. Операційна стратегія менеджменту в системі управління підприємством [Електронний ресурс] / А. М. Сорока // Економіка. Менеджмент. Бізнес. – 2018. – № 4. – С. 77-81. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/есмебі_2018_4_12

14. Харченко В. Принципи формування системи стратегічного управління розвитком промислового підприємства [Електронний ресурс] / В. Харченко // Схід. – 2014. – № 4. – С. 66-71. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2014_4_12

References.

1. Verhal, K. Yu. (2018), "Theoretical aspects of strategic enterprise management in terms of integration", *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli. Seriya: Ekonomichni nauky*, vol. 3, pp. 33-40, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpushk_2018_3_6 (Accessed 8 Feb 2021).
2. Hladynets, N.I. (2018), "The role of the innovative component of the system of strategic management of the tourist business", *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, vol. 10, pp. 48-53, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2018_10_9 (Accessed 8 Feb 2021).
3. Huzhavina, I.V. (2019), "Financial strategy and its role in the enterprise management system", *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*, vol. 4, pp. 85-91, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecmebi_2019_4_14 (Accessed 8 Feb 2021).
4. Dotsenko, I.O. (2020), "Strategy of financial risk management of the enterprise in the process of forming its financial security", *Modern economics*, vol. 20, pp. 73-78, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2020_20_14 (Accessed 8 Feb 2021).
5. Illiashenko, N. S. Shypulina, Yu. S. and Melnyk, Yu. M. (2017), "Formation of "system map" of strategic management of enterprise development", *Aktualni problemy ekonomiky*, vol. 1, pp. 119-128, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2017_1_14 (Accessed 8 Feb 2021).
6. Kasych, A.O. (2014), "Implementation of the concept of strategic management in the practice of domestic enterprises", *Biznes Inform*, vol. 11, pp. 290-294, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2014_11_51 (Accessed 8 Feb 2021).
7. Kuznetsova, I. and Balabash, O. (2017), "Formalization of the procedure of evaluation of financial stability as a stage of the process of strategic management of the enterprise", *Naukovyi visnyk [Odeskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu]*, vol. 5, pp. 84-94, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2017_5_9 (Accessed 8 Feb 2021).
8. Lehominova, S.V. (2017), "Conceptual principles of strategic management of competitive advantages of enterprises", *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, vol. 18, pp. 250-255, [Online], available at: <http://global-national.in.ua/archive/18-2017/48.pdf> (Accessed 8 Feb 2021).
9. Paderin, I. D. Horiashchenko, Yu. H. and Novak, Ye. E. (2017), "Strategic management at small and medium business enterprises", *Ekonomichniyi visnyk Donbasu*, vol. 2, pp. 163-167, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvd_2017_2_22 (Accessed 8 Feb 2021).
10. Polova, N.M. (2016), "Approaches to strategic management of machine-building enterprises", *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky*, vol. 1, pp. 99-104, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuE_2016_1_16 (Accessed 8 Feb 2021).
11. Poliakova, Ya.O. (2016), "Logical-semantic basis of formation of basic components of enterprise strategy", *Problemy ekonomiky*, vol. 4, pp. 151-156, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2016_4_21 (Accessed 8 Feb 2021).
12. Poprozman, O.I. (2020), "Strategy of enterprise activity in the conditions of market monopolization", *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, vol. 1, pp. 61-66, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2020_1_11 (Accessed 8 Feb 2021).
13. Soroka, A.M. (2018), "Operational management strategy in the enterprise management system", *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*, vol. 4, pp. 77-81, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecmebi_2018_4_12 (Accessed 8 Feb 2021).
14. Kharchenko, V. (2014), "Principles of formation of the system of strategic management of industrial enterprise development", *Skhid*, vol. 4, pp. 66-71, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2014_4_12 (Accessed 8 Feb 2021).

Стаття надійшла до редакції 16.02.2021 р.